Yanlış Teminat İadesinde Rücu

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	16.12.2020	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2019/2567	2020/5921	TBK 77, HMK 353/1-b-2, HMK 370/1

ÖZET

SPK, aracı kurumun Takasbank'taki teminatını eksik sorumluluk değerlendirmesiyle iade etti, idari yargı kararıyla yatırımcı mirasçılarına tazminat ödedi. Rücu davasında BAM, sorumluluğu kesinleşen gerçek kişiyi de müteselsilen sorumlu tuttu; Yargıtay oy çokluğuyla onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/spk-teminat-iadesi-araci-kurum-yonetici-rucu-2020-5921/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2019/2567 E. , 2020/5921 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 12. HUKUK DAİRESİ

Taraflar arasında görülen davada İstanbul 10. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 08.02.2017 tarih ve 2014/321 E- 2017/158 K. sayılı kararın davacı SPK vekili ile davalı şirket ve davalı ... vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, istinaf isteminin kabulüne-kısmen kabulüne dair İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi'nce verilen 26.12.2018 tarih ve 2017/469 E- 2018/1696 K. sayılı kararın Yargıtay'ca incelenmesi duruşmalı olarak davalı ... vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, duruşma için belirlenen 03.11.2020 günü başkaca gelen olmadığı yoklama ile anlaşılıp hazır bulunan davacı vekili Av..... ve davalı ... vekili Av. .... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Davacı vekili, müvekkili kurumun denetimi altındaki Derborsa Menkul Değerler AŞ tarafından yürütülen imtiyazlı bir faaliyet nedeniyle aracı kurumun, aracı kurum yöneticisi ve aracı kurum çalışanının müteselsilen ödemekle yükümlü olduğu bir zararın, kısmen müvekkili tarafından

ödenmesinin söz konusu olduğunu, aracı kurum tarafından 26.02.2001 tarihinde, sermaye blokajı, diğer bir ifadeyle teminat olarak saklamada bulunan devlet iç borçlanma senedinin 35.000.000.000.-TL nominal değerli kısmının genel giderlerde kullanılmak üzere iade edilmesi talebiyle davacı kuruma başvurduğunu, 29.03.2001 tarih 15 sayılı kurul kararında, aracı kurumun merhum müşterileri mirasçıları olan ... ve... tarafından aracı kurum aleyhine açılan dava sonucunda verilen İstanbul 1.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 08.12.1999 tarih ve 1997/1093 esas 1999/1225 sayılı kararının hüküm fıkrası tereddüt yarattığından kararın tavzihinin talep edildiğini, mahkemenin tavzihine ilişkin 25.10.2001 tarihli kararında "aracı kurumun sadece 640 Lot Tüpraş hisse senedinden sorumlu olduğu"nun ifade edildiği ve Derborsa'nın 640 lot Tüpraş hisse senedinden sorumluluğunun açık olduğundan bahisle tavzih isteminin reddine karar verildiğini,davacılar tarafından kurul karar organının 05.04.2002 tarih ve 17/451 sayılı kararının, İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 08.12.1999 tarihli kararına ilişkin, 25.10.2001 tarihli tavzih kararının yanlış değerlendirilmek suretiyle alındığı, anılan karar gereğince aracı kurumun 640 lot Tüpraş hisse senetlerinin yanı sıra, 6000 lot Konya Çimento, 8.321 lot Marmaris Martı ve 3.540 lot Merko Gıda hisse senetlerinden de sorumlu olduğu göz ardı edilerek, sadece 640 lot Tüpraş hisse senedi esas alınarak Takasbank nezdinde aracı kurum adına tutulan sermaye blokajı 378.846.316.400.-TL aracı kuruma ödenmesi nedeniyle zarara uğradıkları iddiasıyla zararlarının tazmini talepleriyle Ankara 6. İdare Mahkemesi'nde dava açıldığını, 6. İdare Mahkemesi'nin 12.06.2003 tarih 2002/988 esas 2003/930 sayılı kararında Derborsa'nın 6.000-lot Konya çimento, 8.321 lot Marmaris Martı, 4.540 lot Merko Gıda ve 640 Lot Tüpraş hisse senedinin tamamından sorumlu olduğu hükmüne varılarak, dava konusu kurul işleminin iptaline ve davacıların uğradığı 378.846.316.400.-TL maddi zararın 12.04.2002 tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile davacıya ödenmesine karar verilerek kararın temyiz sonucu Danıştay 13. Dairesi'nin 14.06.2005 tarihli kararı ile onanarak kesinleştiğini, kurul tarafından borcun 30.01.2006 tarihi itibariyle ulaştığı 844.883,52 YTL'nin birer aylık 6 taksitte ödenmesine karar verildiğini ve ilk üç taksidin ödendiğini, başkasına ait olan bir borcu ödemekle davacının, asıl borçlulara karşı bir alacak hakkı elde ettiğini, yapılan ödemenin tamamının asıl borçluları olan aracı kurum/şirket, ... ve ...'a rücu gerektiğini ileri sürerek 844.883,52 YTL'nin ödemesi yapılan 424.883,52TL'lik kısmı ile bu kısma ödeme tarihinden dava tarihine kadar işletilen 17.694,43 YTL olmak üzere toplam 442.577,95 YTL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek temerrüt faizi ile birlikte, asıl borçlulardan müteselsilen tahsilini talep ve dava etmiş, 31.10.2006 tarihli dilekçesi ile ıslah talebinde bulunarak, davalarını 442.577,95 YTL'lik kısmının dava tarihinden, 464.333,00 YTL'lik kısmının kısmi ıslah tarihinden itibaren işletilecek temerrüt faizi ile birlikte fazlaya dair hakları saklı kalmak üzere davalılardan müteselsilen tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı şirket ve ... vekili; müvekkili aracı kurumun sorumluluğunun Tüpraş hisseleri ile sınırlı olup, davacı tarafından hesabı üzerine haciz konulmak suretiyle ödeme yapıldığına göre ikinci bir defa sorumlu tutulamayacağını savunarak davanın reddini istemiştir.

Davalı ... (...) vekili; müvekkili aleyhinde kesinleşmiş mahkeme kararı bulunmadığını, davacı kurumun kendi hata ve kusurlarını davalıya yüklemeye çalıştığını, Ankara 6. İdare Mahkemesi'nde açılan davadan haberdar edilmediğini savunarak davanın reddini istemiştir.

İlk Derece Mahkemesince, tüm dosya kapsamına göre; davalı şirket ve ...'in, davacı nezdindeki teminatından karşılanması gerekirken, davacı SPK'nın mahkeme kararını yanlış yorumlayarak teminatı iade etmesi nedeniyle bizzat karşılamak zorunda kaldığı ve üçüncü şahıslara ödediği bedelden, gerek vermiş oldukları taahhütnameler, gerekse teminatın yanlış iadesi dolayısıyla sebepsiz zenginleştikleri gerekçesiyle davacının davasının kısmen kabul - kısmen reddi ile, davalılar Transtem Uluslararası Nak. A.Ş ve ... yönünden davanın 844.883,52 TL için kabulüne, bu bedelden 424.883,52 TL'nin dava tarihi olan 09.05.2006 tarihinden itibaren işleyecek 420.000.- TL'sine ise ıslah tarihi olan 31.10.2006 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte her iki davalılardan müteselsilen tahsiliyle davacıya ödenmesine, bu iki davalı yönünden fazla istemin reddine, davalı ... ... yönünden ise, SPK'nın müşteriler bakımından zarar doğuran fiili, davalı ... ...'ın yapmış olduğu haksız işlemlerden kaynaklanmadığı, müşteriler bakımından zarar doğuran fiilin, SPK'nın davalı şirkete teminatı iade etmesinden kaynaklandığını, dolayısıyla, davacının teminatı davalı şirkete iade etmesinde davalı ... (...)'ın herhangi bir kusuru, illiyet bağı bulunmadığı gibi,teminat iadesinden kaynaklı sebepsiz zenginleşmesi bulunmadığı gerekçesi ile davalı ... yönünden davanın reddine karar verilmiştir.

Bu karara karşı, davacı SPK vekili ile davalı şirket ve davalı ... vekili tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi tarafından; davacı taraf işbu davadaki rücu istemini kesinleşen hükümle sorumluluğu tespit edilen davalılardan tahsili yönünde kullanmış, mahkemece kesinleşmiş hüküm gözardı edilerek kesinleşen hükümde belirlenen sorumluluk tartışılıp, sadece davalı şirket ve davalı ... bakımından kabul kararı verilmiş ancak daha önce sorumluluğu mahkeme kararıyla kesinleşmiş olan davalı ... (...) bakımından verilen davanın reddine ilişkin hüküm usul ve hukuka aykırı olup davacının istinaf başvurusu yerinde olduğundan, davacının istinaf başvurusunun kabulü ile hükmün HMK'nın 353/1-b-2 maddesi ile kaldırılmasına, davalı ... hakkındaki davanın kısman kabulüne ; 50.682,34 TL'nin dava tarihi olan 09.05.2006 tarihinden itibaren avans faizi işletilerek diğer davalılar ile müteselsilen sorumlu olacak şekilde davalı ...'dan tahsili ile davacıya ödenmesine, fazlaya ilişkin istemin reddine, davalı şirket ve ... bakımından istinaf karar harcını tebliğ edilen muhtıraya rağmen yatırmamaları nedeniyle, istinaf isteminden vazgeçmiş sayılmalarına karar verilmiştir.

Kararı davalı ... vekili temyiz etmiştir.
İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına, davacının davalı aracı kurumun teminatını iade etmesinin yanısıra başkasına ait bir borcu ödemekle asıl borçlulara karşı alacak hakkı elde edip genel hükümler kapsamında asıl borçlulara rücu ettiğini dava dilekçesinde açıkça belirtmiş olmasına göre usul ve yasaya uygun bulunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davalı ... vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA, takdir olunan 3.050 TL duruşma vekalet ücretinin davalı ...'dan alınarak davacı SPK'ya verilmesine, HMK'nın 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, aşağıda yazılı bakiye 2.596,58 TL temyiz ilam harcının temyiz eden davalı ...'dan alınmasına, 16.12.2020 tarihinde kesin olarak oyçokluğuyla karar verildi.

-

KARŞI OY

İlk derece mahkemesince davalı ... yönünden verilen davanın reddi kararı doğru olup, davacı SPK'nun alacağının, kendi kusuru nedeniyle davalı aracı kuruma yapılan teminatın iadesi işleminden kaynaklanmasına göre, davalı ...'ın sorumluluğunun söz konusu olmayacağı kanaatinde olduğumdan sadece bu yönden saygıdeğer çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

-